

Čís. 1162.

Předražování (zákon ze dne 17. října 1919, čís. 568 Sb. z. a n.).

Jde o předmět potřeby, bylo-li prodáno dříví na stojato.

Trestných činů dle §§ů 7 a 11 čís. 4. lich. zák. může se dopustiti nejen držitel zboží, nýbrž i jeho zmocněnec a sprostředkovatel.

Pod předpisy o válečné lichvě spadají též smlouvy odvážné.

(Rozh. ze dne 17. března 1923, Kr. I 175/22.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmateční stížnosti státního zastupitelství do rozsudku lichevního soudu při krajském soudě v Čes. Budějovicích ze dne 22. prosince 1921, jímž byli obžalovaní Jaroslav K., František M., Alfons H. sprostěni dle Šu 259 čís. 3 tr. ř. z obžaloby pro přečin dle Šu 11 čís. 4 zákona ze dne 17. října 1919 čís. 568 Sb. z. a n. a dále obžalovaní Jaroslav K., František M., Alfons H., Josef M., Karel K. a Jan K. z obžaloby pro přečin předražování dle první věty čís. 3 Šu 7 zákona ze dne 17. října 1919 čís. 568 Sb. z. a n., zrušil napadený rozsudek a vrátil věc prvnímu soudu, by ji znova projednal a rozhodl, a uvedl po právní stránce v

důvodech:

Zmateční stížnosti státního zastupitelství, dovolávající se důvodů ze dne 17. října 1919 čís. 568 Sb. z. a n. a dále obžalovaní Jaroslav K., Zaujati dlužno předem stanovisko ku základní otázce, zda jedná se v tomto případě, kde šlo o prodej dříví na stojato, o předmět potřeby ve smyslu Šu 1 zákona o lichvě. Nálezací soud odpovídá na otázku tuto záporně, jsa toho náhledu, že prý nejde o předměty potřeby, spadající pod lichevní zákon, nýbrž o věci nemovité. Jde prý o stromy, pevně s půdou srostlé, nikoliv o pokácené dříví, tedy dle Šu 295 obč. zák. o věci nemovité, které nejsou předmětem ochrany lichevního zákona. Dále je prý nutno k pokácení lesa svolení politické správy, o něž ani žádáno nebylo. Naproti tomu uplatňuje zmateční stížnost státního zastupitelství s hlediska důvodu zmatečnosti čís. 9 a) Šu 281 tr. ř. správně, že v tomto případě jednalo se prodávajícím a kupujícím nikoliv o les s lesní půdou jako věc nemovitou, nýbrž o dříví, lesem poskytované, bez půdy tedy o věc movitou, sloužící k ukojení potřeb lidských. Okolnost, že les nebyl ještě pokácen, nemění na věci ničeho, jakmile předmětem jednání a smlouvy dle zřejmé a srovnalé vůle stran bylo jen dříví a nikoli též lesní půda, takže k této, poněvadž nebyla předmětem smlouvy, nelze při posuzování věci přihlížeti. Ani okolnost, že v době jednání nebylo zažádáno o svolení politické správy k pokácení lesa není na závadu, poněvadž dle zákona záleží jen na tom, zda jednalo se o věc movitou, sloužící k ukojení potřeb lidských, a ono svolení mohlo dodatečně býti vymoženo.

S hlediska Šu 11 čís. 4 lich. zák. bylo by ještě podotknouti, že i kdyby snad vyšlo na jevo, že jednotliví obžalovaní nebyli přímými smluvními stranami při obchodech tohoto případu, nýbrž že jejich účast spočívala v činnosti sprostředkovatelů nebo tichých společníků

a pod., přicházela by za ostatních zákonných předpokladů v úvahu jako řetězové obchodování, pokud se týče jako pletichy ve smyslu Šu 11 čís. 4 zákona o lichvě, jimiž rozuměti dlužno každé nekalé a nereelní využitkování mimořádných poměrů válkou vyvolaných, způsobíle cenu předmětu potřeby stupňovati. Ostatně dá se činnost i přímých smluvníků kvalifikovati jako pletichy, poněvadž dle stavu spisů nebyl žádný z nich oprávněn k obchodování dřívím, takže šlo o obchodování, vybočující z mezí řádného a solidního obchodu za účelem dosažení zisku a využitkování mimořádných poměrů válečných. Rozlišování toto je však bez právního významu, poněvadž řetězový obchod je jen zvláštním případem pouštění se do pletich. Zrušovací soud vyslovil v přechetných rozhodnutích, že dle zákona nesejde na tom, v jaké roli se účastní pachatel trestného jednání, zda jako držitel a majitel zboží či jako pouhý sprostředkovatel. I tento vyvíjí činnost, již sluší dle názorů všedního života pokládati za obchodování.

Podotknuto budiž, že i s hlediska Šu 7 zákona o lichvě je nerozhodno, v jaké roli se pachatel zúčastní trestné činnosti, zda jako držitel zboží či jako zmocněnec, sprostředkovatel. Že i takovéto osoby mohou býti subjektem deliktu dle § 7 zákona o lichvě, je zřejmo z ustanovení Šu 24 zákona o lichvě, v němž se mluví o příkladech, kde pro předražování je odsouzen zřízenec, zmocněnec, zástupce neb jiný orgán podniku.

Právem označuje stížnost mylným názor nalézacího soudu, že v tomto případě nelze shledati skutkovou podstatu předražování proto, že prý se jednalo o smlouvy odvážné ve smyslu Šu 1276 obč. zák. Neboť lichevní zákon nečiní výjimky ohledně smluv odvážných a prohlašuje za trestného každého, kdo požaduje nebo poskytnouti si dá cenu zřejmě přemrštěnou. Směrodatnými lze uznati jen předpisy zákona lichevního a jen dle zásad z něho plynoucích lze uvažovati, zda může požadování ceny před zákonem obstáti.

Čís. 1163.

Zakládá-li trestný čin plně skutkovou podstatu zločinu dle Šu 129 písm. b) tr. zák., jest vyloučen ideální souběh tohoto zločinu se zločinem dle Šu 128 tr. zák., třebaž jedna ze zúčastněných osob byla nedospělou.

(Rozh. ze dne 17. března 1923, Kr I 889/22.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací uznal po ústním líčení o zmateční stížnosti obžalovaného Josefa R. do rozsudku krajského soudu v Jičíně ze dne 4. května 1922, jímž byl stěžovatel uznán vinným zločinem zprzněni dle Šu 128 tr. zák. a zločinem smilstva proti přirozenosti dle Šu 129 lit. b) tr. zák., dle Šu 290 tr. ř. takto právem: Výrok rozsudkový, pokud jím byl obžalovaný Josef R. uznán vinným dílem zločinem zprzněni dle Šu 128 tr. zák., dílem zločinem smilstva proti přirozenosti dle Šu 129 I lit. b) tr. zák. se jako zmatečný zrušuje a obžalovaný Josef R. se uznává vinným zločinem dle Šu 129 I lit. b) tr. zák., jehož se dopustil tím, že dne 6. března 1922 a také již v létě